

**ПРАВИЛНИК
О КОНТРОЛИ РАДИОАКТИВНОСТИ РОБЕ ПРИЛИКОМ УВОЗА, ИЗВОЗА И
ТРАНЗИТА**

"Сл. гласник РС", бр. 86/2019 и 90/2019 - испр.

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим правилником се уређују:

- 1) врста робе за коју је потребна контрола радиоактивности приликом увоза, извоза и транзита; и
- 2) методе и начин контроле радиоактивности приликом увоза, извоза и транзита.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) гамаспектрометријско испитивање јесте квалитативно и квантитативно одређивање садржаја радионуклида у испитиваном узорку методом гамаспектрометријске анализе;
- 2) дозиметријско мерење јесте мерење јачине амбијенталног дозног еквивалента гама зрачења у ваздуху;
- 3) инспектор за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност је инспектор надлежан у складу са законом који уређује радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- 4) надзирани субјекат је правно лице, предузетник или физичко лице које је под надзором инспектора за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност или надлежног инспектора;
- 5) надлежни инспектор је инспектор надлежан за контролу робе у складу са овлашћењима из посебних прописа.

Контрола радиоактивности

Члан 3.

Контрола радиоактивности при увозу, извозу и транзиту обухвата контролу радиоактивности робе ради утврђивања усаглашености са одредбама којима се уређује контрола садржаја радионуклида и одредбама којима се уређују границе излагања, односно испуњења прописаних услова за стављање у промет.

Врста робе за коју се врши контрола радиоактивности

Члан 4.

Роба за коју је потребна контрола радиоактивности при увозу, извозу или транзиту прописана је у Прилогу 1, Прилогу 2. и Прилогу 3. овог правилника, који чине његов саставни део.

Допуну и ревизију листа робе из Прилога 1, Прилога 2. и Прилога 3. овог правилника врши Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије (у даљем тексту: Директорат), у сарадњи са надлежним инспекцијама и другим надлежним органима, на основу анализе ризика за период од три године, као и у случају нуклеарних или радиолошких ванредних ситуација изван територије Републике Србије.

Методe контроле радиоактивности

Члан 5.

Контрола радиоактивности робе из Прилога 1. и Прилога 2. овог правилника врши се гамаспектрометријским испитивањима.

Контрола радиоактивности робе из Прилога 3. овог правилника врши се дозиметријским мерењима.

Гамаспектрометријска испитивања врши носилац овлашћења за вршење послова мониторинга радиоактивности или овлашћења за поједина испитивања у оквиру мониторинга и то гамаспектрометријска испитивања садржаја радионуклида.

Дозиметријска мерења врши носилац овлашћења за вршење послова мониторинга радиоактивности или овлашћења за поједина испитивања у оквиру мониторинга и то мерења јачине амбијенталног дозног еквивалента гама зрачења у ваздуху.

Начин контроле радиоактивности при увозу, извозу и транзиту

Члан 6.

Роба прописана у Прилогу 1. овог правилника у надлежности је надлежног инспектора.

Роба прописана у Прилогу 2. и Прилогу 3. овог правилника у надлежности је инспектора за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Трошкове контроле радиоактивности робе при увозу, извозу и транзиту сноси надзирани субјекат.

Поступак контроле радиоактивности робе приликом увоза

Члан 7.

Контрола радиоактивности при увозу врши се за робу прописану у Прилогу 1, Прилогу 2. и Прилогу 3. овог правилника.

Контрола радиоактивности робе при увозу се врши у складу са чл. 5. и 6. овог правилника.

Извештајем носиоца овлашћења о гамаспектрометријском испитивању или дозиметријском мерењу, утврђује се испуњеност прописаних услова за стављање у промет.

Гамаспектрометријско испитивање

Члан 8.

Узорковање робе за гамаспектрометријско испитивање из Прилога 1. овог правилника врши се у складу са посебним прописима.

Узорковање робе за гамаспектрометријско испитивање из Прилога 2. овог правилника врши носилац овлашћења за вршење послова мониторинга радиоактивности или овлашћења за поједина испитивања у оквиру мониторинга, ако у оквиру обима акредитације поседује и акредитовану методу узорковања робе, по захтеву надзираног субјекта.

Узорковање се врши на граничном прелазу или у месту царињења.

По узорковању робе из Прилога 2. овог правилника, носилац овлашћења сачињава Записник о узорковању, који доставља Директорату.

Садржина Записника о узорковању робе из Прилога 2. је прописана у Прилогу 4. овог Правилника који чини његов саставни део.

Носилац овлашћења из члана 5. став 3. овог правилника, након извршених испитивања за робу из Прилога 1. овог правилника, доставља Извештај о извршеном гамаспектрометријском испитивању из члана 7. став 3. овог правилника у складу са другим посебним прописима, као и Директорату.

По добијању Извештаја о извршеном гамаспектрометријском испитивању за робу из Прилога 1. овог правилника, надлежни инспектор поступа у складу са посебним прописима.

Царински орган са робом из Прилога 1. поступа у складу са посебним прописима.

Носилац овлашћења из члана 5. став 3. овог правилника, за робу из Прилога 2. овог правилника, након извршених испитивања, доставља Извештај о извршеном гамаспектрометријском испитивању из члана 7. став 3. овог правилника, надзираном субјекту и Инспекцији за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Уколико се Извештајем из члана 7. став 3. овог правилника утврди да роба из Прилога 2. овог правилника, испуњава прописане услове за увоз и стављање у промет, надзирани субјекат доставља Извештај царинском органу, након чега царински орган, на основу Извештаја, може да предузима радње предвиђене правилима одговарајућег царинског поступка.

Садржина Извештаја о извршеном гамаспектрометријском испитивању из члана 7. став 3. овог правилника је прописана у Прилогу 4. овог правилника који чини његов саставни део.

Дозиметријско мерење

Члан 9.

Дозиметријско мерење се врши на граничном прелазу.

Роба из Прилога 3. овог правилника испуњава прописане услове за увоз и стављање у промет када се дозиметријским мерењем носиоца овлашћења из члана 5. став 4. овог правилника утврди одсуство радиоактивног извора или контаминације.

Носилац овлашћења из члана 5. став 4. овог правилника доставља Извештај о дозиметријском мерењу из члана 7. став 3. овог правилника, надзираном субјекту и Инспекцији за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Уколико се након извршеног дозиметријског мерења утврди да роба из Прилога 3. овог правилника која се увози, испуњава прописане услове за увоз и стављање у промет, надзирани субјекат доставља Извештај о дозиметријском мерењу из члана 7. став 3. овог правилника царинском органу на улазном граничном прелазу, након чега царински орган, на основу Извештаја, може да предузима радње предвиђене правилима одговарајућег царинског поступка.

Садржина Извештаја о дозиметријском мерењу из члана 7. став 3. овог правилника је прописана у Прилогу 4. овог правилника који чини његов саставни део.

Поступак контроле радиоактивности робе приликом извоза

Члан 10.

Дозиметријско мерење робе при извозу је обавезно за робу прописану у Прилогу 3. овог правилника и обавља се у складу са чланом 5. став 4. овог правилника.

Дозиметријско мерење врши се на месту извозног царињења.

Роба из Прилога 3. овог правилника испуњава прописане услове за извоз, када се дозиметријским мерењем носиоца овлашћења из члана 5. став 4. овог правилника утврди одсуство радиоактивног извора или контаминације.

Носилац овлашћења из члана 5. став 4. овог правилника доставља Извештај о дозиметријском мерењу о испуњености прописаних услова за извоз, надзираном субјекту и Инспекцији за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Уколико се након извршеног дозиметријског мерења утврди да роба из Прилога 3. овог правилника која се извози, испуњава прописане услове за извоз, надзирани субјекат доставља Извештај о дозиметријском мерењу из става 4. овог члана царинском органу, након чега царински орган на основу Извештаја може да предузима радње предвиђене правилима одговарајућег царинског поступка.

Садржина Извештаја о дозиметријском мерењу из става 4. овог члана је прописана у Прилогу 4. овог правилника који чини његов саставни део.

Поступак контроле радиоактивности робе приликом транзита

Члан 11.

Контрола робе у транзиту преко територије Републике Србије врши се стационарним монитормима јонизујућег зрачења и ручним детекторима јонизујућег зрачења, коју обавља царински службеник.

Контрола робе из става 1. овог члана врши се на улазном граничном прелазу.

Поступак при увозу, извозу и транзиту робе за коју је установљено да не испуњава прописане услове

Члан 12.

Уколико носилац овлашћења, након извршеног гамаспектрометријског испитивања установи да роба из Прилога 1. и Прилога 2. овог правилника која се увози не испуњава прописане услове за увоз и стављање у промет, о томе без одлагања обавештава инспекцију надлежну за контролу робе за коју је утврђена повећана радиоактивност, која доноси решење о забрани увоза и наређује враћање робе пошиљаоцу.

Уколико носилац овлашћења, након извршеног дозиметријског мерења робе из Прилога 3. овог правилника која се увози односно извози, утврди повећану радиоактивност робе услед присуства радиоактивног извора или контаминације, о томе без одлагања обавештава Инспекцију за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, која доноси решење о забрани увоза односно извоза и наређује враћање робе пошиљаоцу.

Уколико се за робу у транзиту, активира аларм стационарног монитора јонизујућег зрачења или ручног детектора јонизујућег зрачења, царински службеник о томе без одлагања обавештава надлежну инспекцију која одлучује о даљем поступку.

Решење надлежног инспектора о забрани увоза или транзита доставља се надзираном субјекту, Царини и Директорату.

Решење инспектора за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност о забрани увоза, извоза или транзита доставља се надзираном субјекту и Царини.

Повраћај робе у Републику Србију

Члан 13.

У случају да се у Републику Србију врати роба за коју је утврђено да не испуњава прописане услове, а која је претходно била извезена из Републике Србије, царински службеник о томе обавештава Директорат и Инспекцију за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Инспектор за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност одлучује о даљем поступању.

Трошкове враћања робе и даљег поступања сноси надзирани субјекат.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе члана 1. став 1. тач. 1. и 2, чл. 6–16. и Прилог 1. и Прилог 2. Правилника о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту („Службени гласник РС”, број 44/11)*.

*Службени гласник РС, број 90/2019

ПРИЛОГ 1.

I. Роба у надлежности фитосанитарне инспекције за коју се врши гамаспектрометријско испитивање:

1. Лековито биље
2. Печурке, у сваком облику и производи у чији састав улазе
3. Боровница, у сваком облику и производи у чији састав улазе
4. Брусница, у сваком облику и производи у чији састав улазе
5. Шумско воће, у сваком облику и производи у чији састав улазе
6. Минерална фосфатна ђубрива (готов производ)

II. Роба у надлежности ветеринарске инспекције за коју се врши гамаспектрометријско испитивање, а у складу са анализом ризика:

1. Месо и други кланични производи за јело
2. Млеко и производи од млека
3. Јестиви производи животињског порекла
4. Риба уловљена у мору и њихови производи
5. Друга роба у надлежности ветеринарске инспекције

ПРИЛОГ 2.

Роба за коју се врши гамаспектрометријско испитивање у надлежности инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност:

1. Гранит, порфир, базалт, пешчар за грађевинарство, укључујући и грубо тесане или сечене тестером или на други начин у блокове или плоче, осим готових производа који се не могу узорковати

ПРИЛОГ 3.

Роба за коју се врши дозиметријско мерење (са индексним бројевима отпада из Каталога отпада):

1. ферозни метал (16 01 17)
2. обојени метал (16 01 18)
3. бакар, бронза, месинг (17 04 01)
4. алуминијум (17 04 02)
5. олово (17 04 03)
6. цинк (17 04 04)
7. гвожђе и челик (17 04 05)
8. калај (17 04 06)
9. мешани метали (17 04 07)
10. отпад од метала контаминиран опасним супстанцама (17 04 09*)
11. отпад од гвожђа и челика (19 10 01)
12. отпад од обојених метала (19 10 02)
13. метали који садрже гвожђе (19 12 02)
14. обојени метали (19 12 03)
15. метали (20 01 40)

ПРИЛОГ 4.

Садржина Записника о узорковању, Извештаја о извршеном гамаспектрометријском испитивању и Извештаја о извршеном дозиметријском мерењу

ЗАПИСНИК О УЗОРКОВАЊУ

Записник о узорковању обавезно садржи следеће елементе:

1. Носилац овлашћења
2. Број записника, датум, време и место узорковања
3. Роба која се узоркује
4. Маса узорка
5. Начин узорковања: (описати репрезентативност узетог узорка)
6. Инструмент коришћен приликом мерења пошиљке:
 - врста инструмента
 - мерна несигурност
 - метода мерења
7. Јачина амбијенталног дозног еквивалента на месту узорковања: ($\mu\text{Sv/h}$)
8. Измерена јачина амбијенталног дозног еквивалента приликом узорковања: ($\mu\text{Sv/h}$)
9. Прилог извештају (фотографије, додатне информације о роби, мерењу...)
10. Име и потпис лица које је извршило узорковање

ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ ГАМАСПЕКТРОМЕТРИЈСКОМ ИСПИТИВАЊУ

Извештај о извршеном гамаспектروметријском испитивању обавезно садржи следеће елементе:

1. Врста робе
2. Количина/маса робе
3. Увозник (име, ПИБ, матични број)
4. Превозно средство (регистарски број)
5. Земља порекла робе
6. Узорковање извршио
7. Веза са записником о узорковању
8. Испитивање узорка:
 - опис припреме узорка за испитивање
 - мерна опрема коришћена за испитивање
 - метролошка следљивост
 - метода мерења
9. Резултати испитивања
10. Закључак (усклађеност са Законом и одговарајућим подзаконским актима)
 - Узорак испуњава прописане услове (ДА/НЕ)
11. Име и потпис лица које је извршило мерење
12. Име и потпис лица које одобрава извештај
13. Прилог извештају (фотографије, додатне информације о роби, мерењу...)

ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ ДОЗИМЕТРИЈСКОМ МЕРЕЊУ

Извештај о извршеном дозиметријском мерењу обавезно садржи следеће елементе:

1. Врста робе
2. Количина/маса робе
3. Увозник/Извозник/Организатор транзита (име, ПИБ, матични број)
4. Превозно средство (регистарски број)
5. Земља порекла робе/Земља у коју се извози роба/Крајња дестинација транзита
6. Инструмент коришћен приликом мерења пошиљке:
 - врста инструмента
 - мерна несигурност
7. Датум, место и време мерења
8. Јачина амбијенталног дозног еквивалента на мерном месту: ($\mu\text{Sv/h}$)
9. Највећа измерена вредност јачине амбијенталног дозног еквивалента на површини пошиљке: ($\mu\text{Sv/h}$)
10. Вредност јачине амбијенталног дозног еквивалента на месту возача или на месту где бораве лица у пратњи ($\mu\text{Sv/h}^*$)
11. Опис распореда измерених вредности јачине амбијенталног дозног еквивалента по површини пошиљке (равномерно или повећана на једном месту, односно контаминација или пронађен извор)
12. Закључак:
 - нађена контаминација (ДА/НЕ)
 - пронађен извор (ДА/НЕ)
13. Име и потпис лица које је извршило мерење
14. Прилог извештају (фотографије, додатне информације о роби, мерењу...).

*Службени гласник РС, број 90/2019